

Cumplenir la veta en dignitad

Thomas Bieler

Gievgia, igl emprend da mars ha pader *Urban Affentranger* saviu presentar la menadrea da TECUM Grischun, *Corina Carr* da Razen (www.tecum-graubunden.ch) sco era in dils collaboraturs voluntaris, *Edi Bonorand*, da Trin (www.klangpraxistrin.ch) a caschun dil renomau Forum en claustra da Mustér a rodond 90 presents.

Tecum: “cun tei” ei il num dall’organisaziun d’accompignament da grev malsauns e moribunds el Grischun. 80 % dils carstgauns giavischan ozildi d’astgar murir a casa. Las ciurcumstanzas lubeschan denton savens buca quei. Effectiv mieran mintgamai ca. 40 % en casas da tgira ni en in spital e mo 20 % a casa. Tecum ein ina part da Palliativ-care el Grischun. En collaboraziun cun confamigliars, Spitx, miedi da casa, spital ed autras instituziuns cumpletescha Tecum igl accompignament da grevmalsauns e moribunds. Collaboraturas e collaboraturs – tuts voluntaris dano la menadra - han contonschiu lur legitimaziun en divers cuors. Lur purschida a personas che basegnan ord in motiv ni l’auter, seigi quei muort munconza da confamigliars ni muort lur malsegirtad, sans s’annunziar per in sustegn persunal dad ina gidontra ni in gidonter. Ei setracta en general dad engaschis da cuort temps alla fin dalla veta e quei gratuit per in temps limitau. Tecum sa metter a disposiziun il persunal durond notag, eventualmein la damaun ni sch’ei fa basegns era ina gada sil di e quei per la davosa fasa dalla veta. Igl engaschi ei limitaus denter in di entochen sil pli ditg per duas ni treis jamnas. Il persunal da Tecum ei negin persunal dil fatg medicinal. Ei setracta da glieud che mettan a disposiziun bufatg lur temps, lur atenziun, lur sensibilitad ed empathia, lur pazienza, lur ruasseivladad e promptadad d’accompignament spiritual e raschienis persunals a personas en situaziuns extraordinarias, finalas. Cun lur ruasseivla e mudesta presenza, lur promptadad d’acceptar la persunalitad dil basignus sco el ei, la promptadad d’accompignar ils pazients entras lur esser. El Grischun stattan actualmein 95 dunnas e diesch umens a disposiziun. Ei fuss giavischeivel ch’oravon tut aunc plirs umens s’engaschassen. Anno 2000 stevan 24 personas en 84 situaziuns da tgira a disposiziun, 2017 setractav’ei da 95 personas en 970 situaziuns. L’organisaziun Tecum viva mo da donaziuns, p. ex. entras annunzias da mort.

Il terapeut da resonanza da tun, Edi Bonorand, demonstrescha cun ses differents tuns bufatgs, archaics il fundament dalla terapia musicala. Cun quels tuns harmonics denton pentatonics, senza clara melodia, ord flauta da pasturs, scadialas da sun e monocord, in instrument da corda, sco il num di, sesluccha la tensiun da carstgauns irritai savens. Bonorand numna sia terapia massascha musicala. Sin moda fetg simpatica sclarescha igl accompignader musical sur da sia lavur voluntaria e sur dil success da la mudesta atenziun acceptonta ed empatica envirs carstgauns silla sava dalla mort.

Tecum viva al motiv da far pusseivel a carstgauns sin la cumplenida dalla veta da passentar quella en dignitad ed autonomia tenor lur basegns. - Ina instituziun simpatica che sa dar a nus tuts curascha e mereta nossa admiraziun!